

Warszawa, dnia 18 stycznia 2019 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

Janina Ciągalska

BDG.0250.57.2019 / 3

MSWiA

Pan Joachim Brudziński

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma z dnia 9 stycznia 2019 r., o sygnaturze DP-WLM-0231-108/2018/ECH, dotyczącego **projektu ustawy o zasadach pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członków ich rodzin w związku z wystąpieniem tego państwa z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej** przedstawiam stanowisko w sprawie.

Celem projektu jest uregulowanie statusu obywateli brytyjskich na wypadek tzw. „bezumownego brexitu” czyli wyjścia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej, dalej: „Zjednoczone Królestwo”, na wypadek braku zawarcia przez Unię Europejską i Zjednoczone Królestwo Umowy wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, lub braku otrzymania przed tą datą przez depozytariusza tej Umowy pisemnego powiadomienia o zakończeniu niezbędnych procedur wewnętrznych dotyczących wejścia w życie tej Umowy przez Unię i przez Zjednoczone Królestwo, zgodnie z art. 185 Umowy wystąpienia.

Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

www.msz.gov.pl

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
KANCLARZ GŁÓWNA

wpłynęło dn. 2019 -01- 22

15204
RKP zał./kart. /.....

Z uwagi na powyższe podstawową zasadą dotyczącą uregulowania statusu obywateli brytyjskich w Polsce i członków ich rodzin powinna być zasada wzajemności w stosunku do analogicznych rozwiązań jednostronnych przyjętych przez stronę brytyjską. W dniu 6 grudnia 2018 r. rząd brytyjski opublikował dokument przedstawiający założenia uregulowania statusu obywateli UE w tym Polaków na terytorium Zjednoczonego Królestwa w razie tzw. „bezumownego brexitu”. Obecnie toczą się prace legislacyjne nad implementacją tych założeń, zatem brak zapewnienia symetrycznych gwarancji obywateli brytyjskich i członków ich rodzin w Polsce może skutkować obniżeniem poziomu ochrony ponad 1 mln Polaków przebywających w Wielkiej Brytanii.

Odnosząc się do poszczególnych przepisów projektu zgłaszam następujące uwagi:

1. Celem projektu jest uregulowanie statusu obywateli Zjednoczonego Królestwa i członków ich rodzin w sytuacji tzw. „bezumownego brexitu”. Proponuje się odzwierciedlić ten fakt w brzmieniu tytułu ustawy i art. 1.
2. Art. 5 projektu ustawy przewiduje uznanie pobytu obywateli Zjednoczonego Królestwa i członków ich rodzin za legalny od dnia jej wejścia w życie do dnia 31 marca 2020 r. Celem zapewnienia symetrii z propozycjami brytyjskimi dotyczącymi uregulowania statusu obywateli Polski w Zjednoczonym Królestwie w przypadku tzw. „bezumownego brexitu”, proponuje się wydłużenie tego okresu do 31 grudnia 2020 r. Konsekwentnie czas na składanie wniosków o zezwolenia na pobyt czasowy i stały wskazane w art. 12 projektu ustawy należałoby przesunąć z 31 marca 2020 r. na 31 grudnia 2020 r.
3. Art. 7 ust. 10 projektu ustawy przewiduje, że zezwolenie na pobyt czasowy jest udzielane obywatelowi Zjednoczonego Królestwa lub członkowi jego rodziny jednorazowo na okres 3 lat. Oznacza to, że taka osoba po wygaśnięciu zezwolenia na pobyt czasowy może nie kwalifikować się do uzyskania zezwolenia na pobyt stały.

Zgodnie z uzasadnieniem projektu taka osoba po wygaśnięciu zezwolenia na pobyt czasowy będzie nabywać uprawnienia pobytowe na zasadach dotyczących ogółu cudzoziemców pochodzących z krajów trzecich, uregulowanych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094, z późn. zm.) Oznacza to jednak, że nie będzie korzystać z domniemań legalnego pobytu wskazanych w art. 6 projektu ustawy.

Z uwagi na szczególny charakter projektowanej regulacji zasadnym jest wyeliminowanie tego zróżnicowania poprzez wydłużenie okresu na jaki udzielone jest zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie projektowanej regulacji np. do 5 lat lub przesądzenie, że taka osoba przy złożeniu wniosku o ponowne zezwolenie na pobyt czasowy również korzysta z domniemań wskazanych w art. 6 projektu.

4. Art. 15 projektu ustawy wskazuje, że obywatele Zjednoczonego Królestwa i członkowie ich rodzin, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważany jest za legalny na podstawie art. 5 lub art. 12 ust 3 zachowują prawo do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy.

Projekt nie zawiera jednak rozwiązań dotyczących dostępu obywateli Zjednoczonego Królestwa i członków ich rodzin do systemu zabezpieczenia społecznego i świadczeń zdrowotnych. Projekt należy uzupełnić o rozwiązania w tym zakresie zapewniające traktowanie na równo z obywatelami polskimi.

Ponadto pragnę wskazać, iż niniejszy projekt ustawy nie zawiera regulacji szczególnych dotyczących opłat pobieranych za udzielenie zezwolenia na pobyt stały lub czasowy obywatelom Zjednoczonego Królestwa i członkom ich rodzin. Stąd należy przyjąć, że zastosowanie będą miały przepisy ogólne to jest część III ust. 2 i 3 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1044, z późn. zm.), zgodnie, z którą za udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy i stały pobiera się opłaty odpowiednio w wysokości 340 i 640 zł.

Zwracam przy tym uwagę, że brytyjskie rozwiązania przewidują opłaty w wysokości odpowiednio 65 funtów w przypadku osób powyżej 16 roku życia (313,96 PLN wg kursu NBP z 15.01) oraz 32,5 funta w przypadku osób poniżej 16 roku życia (156,97 PLN wg kursu NBP z 15.01). Z kolei w przypadku osób posiadających ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu Zjednoczone Królestwo przewiduje całkowite zwolnienie z opłaty.

Z uwagi na powyższe i wskazaną potrzebę zapewnienia wzajemności, zasadne jest obniżenie opłat za wydanie zezwoleń na pobyt czasowy i stały do poziomów równoważnych brytyjskim lub wręcz całkowite zwolnienie z opłaty (ewentualnie zwolnienie z opłat osób posiadających ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu).

Jednocześnie zwracam uwagę na konieczność niezwłocznego rozpoczęcia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Urząd do Spraw Cudzoziemców kampanii informacyjnej skierowanej do obywateli Zjednoczonego Królestwa i członków ich rodzin na temat sposobu uregulowania ich statusu na terenie Polski. Taka kampania powinna w mojej ocenie rozpocząć się jeszcze przed uchwaleniem projektu, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że z domniemań wskazanych w art. 6 projektu korzystać będą mogli jedynie obywatele Zjednoczonego Królestwa i członkowie ich rodzin posiadający ważne dokumenty pobytowe.

Z poważaniem,

